

Ministerijai vadovaujant devintosios, dešimtosios ir vienuoliktosios Vyriausybių teisingumo ministru Antanui Tumėnui buvo nemažai nuveikta rengiant Civilinį ir Baudžiamąjį kodeksus, suvienodinant veikiančius įstatymus, daug dėmesio skirta teisės specialistų ugdymui.

1924 m. buvo supaprastinta Teisingumo ministerijos struktūra ir visas jos funkcijas pradėjo vykdyti Sekretoriatas, kurio sudėtyje buvo kalėjimų inspektorius ir Teisingumo ministro taryba, sudaryta iš trijų Prezidento skiriamų nuolatinių narių ir šešių vadovujančių šios ministerijos sistemos valdininkų – ministerijos generalinio sekretoriaus, teismo institucijų, prokuratūros ir advokatūros atstovų. Tarybai buvo pavestas kodifikacinis darbas, teisingumo ministro siūlomų įstatymo projektų svarstymas, išvadų teisiniais klausimais teikimas. Teisingumo ministerijai tuo metu priklausė kalėjimai ir arešto namai.

Tarpukariu ministerija buvo įsikūrusi Kaune, Teisingumo rūmuose (kampiniame L. Sapiegos ir E. Ožėškienės gatvių pastate), pastatytuose pagal garsaus architekto Edmundo Fryko projektą 1928 metais. Vėliau, 1936 m. rudenį, pastatas buvo pritaikytas tuometinio Seimo rūmams.

Nuo 1940 m. rugpjūčio 3 d., kai Lietuva oficialiai tapo Sovietų Socialistinių Respublikų Sąjungos (SSRS) sudėtine dalimi, įsigaliojo 1936 m. SSRS Stalino konstitucija ir visos valstybės valdymo institucijos pervadintos taip, kaip jos tuo metu buvo vadinamos SSRS. Atitinkamai ir Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos pavadinimas buvo pakeistas į Lietuvos Tarybų Socialistinės Respublikos (LTSR) teisingumo liaudies komisariatas. 1940 metų birželio 17 d. sudarytoje Vyriausybėje LTSR teisingumo liaudies komisaru buvo paskirtas Povilas Pakarklis. Tuometinei Teisingumo ministerijai komunistų partijos nurodymu buvo pavesta įgyvendinti „proletarinio teisingumo sistemą“, tarnavusią tik komunistų partijos ir SSRS stiprinimui.

Apie 1953 m. ministerija atgavo senąjį pavadinimą – iš Komisariato tapo LTSR Teisingumo ministerija, kurioje teisingumo ministro pareigas ėjo Albinas Likas. Tačiau 1959 m. rugpjūčio 5 d. ministerija buvo panaikinta, o vietoj jos LTSR Ministrų Tarybos 1959 m. lapkričio 30 d. nutarimu Nr. 590 įsteigta Juridinė komisija prie Lietuvos TSR Ministrų Tarybos.

LTSR Aukščiausios Tarybos Prezidiumo 1970 m. rugsėjo 30 d. įsaku buvo įsteigta sąjunginė - respublikinė LTSR teisingumo ministerija, kuri pradėjo darbą 1971 m. sausio 1 d. ir buvo įsikūrusi dabartinio Lietuvos Aukščiausiojo Teismo pastate (Gynėjų g. 6, Vilnius, tuo metu – Lentvario g.). Ten ministerija dirbo apie 20 metų, kol išsikėlė į Latvių g. 53/54 (dabar šiuo adresu įsikūrusi Rusijos Federacijos Ambasada Lietuvoje). LTSR teisingumo ministro pareigas ėjo Alfonsas Randakevičius, o 1977 m. ministru buvo paskirtas Pranas Kūris.

Į dabartinį pastatą (Gedimino pr. 30/Stulginskio g. 1), statytą dar iki 1940 metų, Teisingumo ministerija įsikėlė 1993 metais. Tais metais minėtą pastatą institucijai perdavė Tarptautinių ekonominių santykių ministerija, kuri buvo panaikinta jos funkcijas perdavus Užsienio reikalų

ministerijai. Anksčiau, maždaug 1980–1991 m. šiame pastate buvo įsikūrusi Prekybos ministerija, o iki jos – Vilniaus miesto Spalio rajono prokuratūra.

Po beveik penkiasdešimties metų okupacijos 1990 m. kovo 11 d. aktu atkūrus Lietuvos valstybingumą, tą pačių metų kovo 23 d. buvo sudaryta pirmoji nepriklausomos Lietuvos Vyriausybė. Pirmuoju atkurto Lietuvos Respublikos teisingumo ministru buvo paskirtas teisininkas Pranas Kūris.

Literatūra: A. Liekis, „Teisė ir teisingumas Lietuvoje“; Andriulis V., Maksimaitis M., Pakalniškis V., Pečkaitis J.S., Šenavičius A., „Lietuvos teisės istorija“.